

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 7Ps/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619200620
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6619200620.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Q. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXX/XX, W., zastúpeného procesným opatrovníkom: Mesto Poltár, so sídlom Železničná 489/1, 987 01 Poltár, o návrhu Okresnej prokuratúry v Lučenci, so sídlom F. Lehára 12, 984 80 Lučenec, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e v spôsobilosti na právne úkony Q. T., rodeného T., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXX/XX, W. tak, že n e m ô ž e samostatne konať v oblasti samostatného hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami v plnom rozsahu, v oblasti majetkovo-právnych rozhodnutí ako je prevod, kúpa, či predaj hnuteľného a nehnuteľného majetku v akejkoľvek hodnote, v oblasti uzatvárania zmlúv a dohôd, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných povinností, na právne úkony, ktoré si vyžadujú kontakt s úradmi, súdmi a inými orgánmi verejnej správy, právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti vrátane rozhodovania o potrebe, spôsobe, čase a mieste liečby, jeho hospitalizácii, rozhodovania o vstupe a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, poskytovania informovaného súhlasu k zdravotnej starostlivosti, právne úkony týkajúce sa poskytovania sociálnych služieb menovanému vrátane rozhodovania o umiestnení, vstupe a výstupe z domov sociálnych služieb, spôsobilosti kandidovať do volených orgánov a pri výkone aktívneho volebného práva.

II. Súd u s t a n o v u j e Q.N. T., rodenému T., narodenému XX.XX.XXXX, trvale bydliskom T. XXX/XX, W. za opatrovníka obmedzeného spôsobilosti na právne úkony Mesto Poltár, IČO: 00 316 342, ktoré je oprávnené a povinné zastupovať obmedzeného spôsobilosti na právne úkony v oblasti samostatného hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami v plnom rozsahu, v oblasti majetkovo-právnych rozhodnutí ako je prevod, kúpa, či predaj hnuteľného a nehnuteľného majetku v akejkoľvek hodnote, v oblasti uzatvárania zmlúv a dohôd, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných povinností, na právne úkony, ktoré si vyžadujú kontakt s úradmi, súdmi a inými orgánmi verejnej správy, právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti vrátane rozhodovania o potrebe, spôsobe, čase a mieste liečby, jeho hospitalizácii, rozhodovania o vstupe a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, poskytovania informovaného súhlasu k zdravotnej starostlivosti, v oblasti právnych úkonov poskytovania sociálnych služieb vrátane rozhodovania o umiestnení, vstupe a výstupe z domova sociálnych služieb, v oblasti kandidovania do volených orgánov a výkonu aktívneho volebného práva. Opatrovník je p o v i n ý predložiť správu súdu o výkone opatrovníckej funkcie dvakrát ročne vždy do 30.06. a 30.12. kalendárneho roka a po ukončení opatrovania záverečný účet zo správy jeho majetku. V podstatných veciach potrebuje súhlas súdu.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

IV. Slovenskej republike sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresná prokuratúra Lučenec sa návrhom doručeným 05.02.2019 domáhala obmedzenia spôsobilosti na právne úkony Q.N. T., narodeného XX.XX.XXXX. Návrh odôvodnila tým, že v trestnej veci vedenej na Okresnej prokuratúre Lučenec pod sp. zn. 1 Pv 331/07/6606 bolo vedené trestné stíhanie pána Q. T. pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a), b) Trestného zákona. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Lučenec zo dňa 12.06.2007, sp. zn. 1 Pv 331/07/6606-21, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.06.2007, bolo podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku trestné stíhanie zastavené, nakoľko obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. V rámci predmetného trestného konania boli podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku do konania pribratí znalci z odboru psychiatrie, V.. C. Ď. a V.. W. M. vypracovali k vyšetreniu duševného stavu obvineného Q. T. znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že pán T. má zistenú duševnú poruchu chorobného charakteru - schizotypová porucha z okruhu schizofrénie. Táto porucha ovplyvnila jeho konanie a ovládacie schopnosti v inkriminovanom čase. Schopnosť rozpoznať nebezpečenstvo konania bola podstatne znížená a schopnosť ovládať konanie bola úplne vymiznutá. Znalci uviedli, že pobyt pána T. na slobode je nebezpečný pre spoločnosť a navrhli u neho nariadiť ochrannú psychiatrickú liečbu ústavnou formou. Uznesením Okresného súdu Lučenec č.k. 3Nt/6/2007 zo dňa 14.09.2017 bolo podľa § 74 ods. 1 Trestného zákona Q. T. zmenené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou, ktoré mu bolo uložené uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom pod č. 1Nt/37/2013 zo dňa 05.12.2013, a to na ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Dňa 10.01.2019 sa konalo na Okresnom súde Lučenec verejné zasadnutie, ktorého predmetom bolo rozhodnutie o zrušení ochranného liečenia Q. T.. Na verejnom zasadnutí bola vypočutá V.. D. B., psychiatricka že Q. mal v ich psychiatrickej ambulancii nariadené ambulantné psychiatrické liečenie z dôvodu reziduálnej schizofrénie. Bol opakovane predvolávaný na zahájenie ochranného liečenia, avšak na tieto sa nedostavoval. Dňa 16.03.2017 sa do ambulancie dostavila matka pána T., V. T., ktorá uviedla, že jej syn nie je v poriadku, rozpráva sa sám so sebou, porozbíjal okná, televízor, rozpráva z cesty.. Tiež uviedla, že sa ho bojí, aby si neublížil a aby sa nezopakovalo to, čo bolo pred rokmi, kedy ju udrel do hlavy a mala krvácanie do mozgu. Na ambulanciu psychiatrie bola tiež doručená správa z psychiatrického oddelenia Všeobecnej nemocnice Svet zdravia, a.s. v Rimavskej Sobotě, kde bol Q. T. psychiatricky hospitalizovaný od 21.03.2017 do 29.03.2017. Počas hospitalizácie bol preliečený a následne prepustený do ambulantnej starostlivosti s odporúčenou medikáciou. Na termín ambulantného kontrolného vyšetrenia sa nedostavil a nereagoval ani na následné predvolanie. Q. sa nedostavil ani na nariadené liečenie na psychiatrické ústavné liečenie ústavnou formou. Dňa 24.10.2018 sa do psychiatrickej ambulancie opätovne dostavila matka Q. T., ktorá uviedla, že tento bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení v Rimavskej Sobotě. Uviedla, že je agresívny, neužíva predpísané lieky a nie je ochotný navštíviť psychiatrickú ambulanciu, pričom sama nezvláda starostlivosť o neho. Preto psychiatricka odporučila ochranné ambulantné psychiatrické liečenie ukončiť, nakoľko nespĺňalo svoj účel. U Q. T. sa jedná o závažné neliečené duševné ochorenie s trvalými následkami zmeny osobnosti. Vzhľadom na uvedené predložila V.. D. B. na tunajšiu prokuratúru podnet na začatie konania vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony pána T.. Prokuratúra predložila uznesenie zo dňa 12.06.2007, Oznámenie z Nemocnice Svet zdravia a.s..

2. Súd ustanovil uznesením zo dňa 16.08.2016 znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria V.F.T.. D. B.. Vzhľadom na skutočnosť, že V.. B. podala podnet na okresnú prokuratúru o zbavenie povinnosti byť ustanovená za znalkyňu, uznesením zo dňa 14.10.2019 súd odvolal znalkyňu V.. D. B. a ustanovil znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. T. B., aby vypracoval znalecký posudok. Súd nariadil pojednávanie na deň 05.08.2020, ktorého sa nezúčastnil Ján Radič, ktorý mal doručenie riadne vykázané dňa 09.07.2020 s poukazom na § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. v nadväznosti na § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) prejednal vec v neprítomnosti predvolaného Q. T.. Procesný opatrovník Q. T. na pojednávaní uviedol, že súhlasí s návrhom na obmedzenie spôsobilosti a prípadnému ustanoveniu za opatrovníka. Okresná prokuratúra Lučenec uviedla, že vzhľadom na výsledky znaleckého dokazovania navrhuje, aby súd obmedzil spôsobilosť Q. T. v rozsahu, ktorý bol uvedený v znaleckom posudku a vzhľadom na to, že rodina nemá záujem na poskytovaní starostlivosti Q. T. a ani nijakú korekciu jeho konania doposiaľ nevykonávala, navrhol ustanoviť za opatrovníka Mesto Poltár.

3. Súdny znalec V.. Q. B. na základe uznesenia súdu vypracoval znalecký posudok č. 16/2020, ktorý doručil súdu dňa 29.06.2020. Na základe prevedeného psychiatrického vyšetrenia dostupnej zdravotnej dokumentácie a získaných anamnestických údajov vychádzajúc z vlastného psychiatrického vyšetrenia, z objektívneho nález a klinickej symptomatológie znalec dospel k diagnostickému záveru, že sa jedná u Q. T. o chronickú paranoidnú schizofréniu, s defektom osobnosti R20.5. Ide o závažné procesuálne psychotické ochorenie. Jedná sa o ochorenie trvalé, spôsobené trvalými zmenami mozgových štruktúr, pričom hlavne absenciou kontinuálnej antipsychotickej liečby došlo už k chronifikácii porúch vnímania a myslenia - trvalo pretrvávajúce reziduálne bludné produkcie v myslení, poruchy vnímania ako aj procesuálne osobnostne zmeny trvalého charakteru. Kontinuálnou psychiatrickou liečbou je možné len zníženie emočného náboja bludných obsahov myslenia, zrejme redukovať poruchy vnímania, ustáliť afektivitu a zmierniť poruchy správania. Liečba schizofrénie je celoživotná. Menovaný sa v dôsledku popísaných trvalých zmien psychotických funkcií v rámci procesuálneho psychotického ochorenia, pri chýbaní pocitu chorobnosti a chorobne zmenenom úsudku je posudzovaný schopný fungovania len vo veľmi jednoduchých, každodenných životných situáciách a v jednoduchých osobných problémoch . Nie je schopný rozhodovania v zložitejších situáciách vyžadujúcich si plnohodnotné testovanie reality, zvažovanie dôsledkov svojho jednania a konania, v týchto so znalosťou veci rozhodovať a jednať, samostatne organizovať a plánovať svoj život, kompetentne si usmerniť a dohliadať na svoje zdravie. Zároveň znalec navrhol obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v oblastiach týkajúcich sa samostatného hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami v plnom rozsahu, v oblasti majetkovo- právnych rozhodnutí ako je prevod, kúpa či predaj hnutel'ného aj nehnuteľného majetku, v oblasti uzatvárania dohôd a zmlúv, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných povinností, na právne úkony vyžadujúce kontakt s úradmi, súdmi a inými orgánmi verejnej správy, na právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb a v oblasti aktívneho a pasívneho volebného práva.

4. Znalec V.. T. B. bol vypočutý na pojednávaní a v celom rozsahu trval na záveroch svojho znaleckého posudku. Doplnil, že v dôsledku nezabezpečovania liečby dochádza u Q. ku chronickým trvalým zmenám, kedy nie je schopný samostatnej existencie a je tam jediná možnosť umiestnenia do sociálneho zariadenia dlhodobo. Rodina sa skôr prispôbila jeho správaniu a agresivite a necháva ho bývať v zručanine.

5. Podľa § 10 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“): (1) Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. (2) Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. (3) Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

6. Podľa § 248 ods. 1, 2 CMP: (1) Konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. (2) Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

7. Podľa § 26 OZ: Pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

8. Podľa § 27 ods. 2 OZ: Zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

9. Podľa § 28 OZ: Ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

10. Súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh je dôvodný. Ako vyšlo najavo, duševná porucha pána T. je dlhodobá, pričom menovanému už bola v minulosti nariadená ochranná liečba, ktorú nedodržiaval a bola zvažovaná zmena ambulantnej ochrannej liečby na ústavnú. Navyše voči menovanému bolo vedené trestné stíhanie, podľa ktorého sa nožom zahnal na svojich príbuzných

a vyhrážal sa zabitím so sekerou v ruke. Toto trestné stíhanie bolo zastavené uznesením Okresnej prokuratúry zo dňa 12.06.2007. Zo znaleckého posudku a výsluchu znalca vyplynulo, že Q. T. trpí závažným procesuálnym psychotickým ochorením - chronickou paranoidnou schizofréniou s defektom osobnosti, ktoré sa prejavujú v trvalo pretrvávajúcich bludných produkciách v myslení, poruchy vnímania ako aj procesuálne osobnostné zmeny trvalého charakteru. Keďže ide o ochorenie trvalé, je liečba schizofrénie celoživotná. V dôsledku ochorenia nie jej schopný rozhodovania sa v zložitejších situáciách, vyžadujúci si plnohodnotné testovanie reality a zvažovanie svojich dôsledkov a jednaní a konaní a schopnosťou organizovať a plánovať si svoj život. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku, pretože v zmysle § 10 ods. 1 OZ sa jedná o duševnú poruchu, o psychotické ochorenie, ktoré nie je len prechodné. Súd zároveň v súlade s § 26 a 27 OZ v nadväznosti na § 248 ods. 1, 2 OZ ustanovil osobe obmedzenej spôsobilosti na právne úkony Q. opatrovníka - Mesto Poltár, ktorého zástupkyňa prejavila súhlas so zabezpečením zastupovania menovaného. Súd vychádzal z toho, že príbuzní Q. nie sú schopní zabezpečovať zastupovanie jeho osoby, nakoľko z výsluchu znalca vyplynulo, že rodina sa prispôsobila jeho správaniu a agresivite a nechala ho bývať v zrúcanom dome. Súd zároveň zaviazal opatrovníka na predkladanie správy o výkone opatrovníckej funkcie dvakrát ročne vždy do 30.06. a 30.12. kalendárneho roka a po skončení opatrovania predložiť záverečný účet zo správy jeho majetku. Súd zároveň rozhodol v súlade s § 28 OZ, že opatrovník ak nepôjde o bežnú vec opatrovanca, bude potrebovať schválenie súdu na právne úkony.

11. Podľa § 277 ods. 1, 2 CMP: (1) Súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. (2) Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

12. V konaní vznikli trovy s podaním písomného znaleckého posudku o duševnom stave a znalečnom, kde súd rozhodol, že tieto trovy znáša štát, nakoľko nezistil inú osobu, ktorej by mohol spravodlivo uložiť náhradu týchto trov.

13. Podľa § 52 CMP: Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. V súlade s citovaným uznesením súd účastníkom konania nárok na náhradu trov konania nepriznal a trovy znaleckého posudku podľa § 251 ods. 1 CMP platí štát.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Filákovská cesta 287, 984 01 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.